

Dlaczego statystyka pyta rolnika

Podstawowym zadaniem rolnictwa jest produkcja żywności, ale pełni ono wiele innych funkcji, takich jak: dostarczanie miejsc pracy (a co za tym idzie stanowi źródło utrzymania dla ludności), produkcja surowców dla przemysłu i na potrzeby wymiany handlowej, a także coraz mocniej podkreślane kształtowanie krajobrazu i ochrona środowiska naturalnego. O specyfice i znaczeniu rolnictwa świadczy też fakt prowadzenia przez Unię Europejską Wspólnej Polityki Rolnej i odpowiednie kształtowanie jej narzędzi zapewniających stały rozwój i modernizację rolnictwa krajów członkowskich.

Informacja o tak ważnym dziale gospodarki jest niezbędna dla prawidłowego funkcjonowania kraju, prowadzenia polityki rolnej, jak i podejmowania strategicznych decyzji na wszystkich szczeblach zarządzania od centralnego po lokalny. Nic więc dziwnego, że informacja o rolnictwie jest poszukiwana przez organy państwowe, samorządy, przedsiębiorców, naukowców, studentów i uczniów, instytucje międzynarodowe oraz przez samych rolników.

Należy podkreślić, że rolnictwo ze względu na swój przyrodniczy charakter, a w przypadku Polski także duże rozdrobnienie i fakt, że zdecydowana większość gospodarstw jest użytkowana przez osoby fizyczne jest dla statystyki obszarem badawczym złożonym i trudnym. Z drugiej jednak strony, rolnicy to grupa respondentów, która z dużym zrozumieniem i sumiennością podchodzi do badań statystycznych, co skutkuje wysoką kompletnością i jakością pozyskiwanych danych. Ze swojej strony, zgodnie z zapisami w Ustawie o statystyce publicznej, GUS zapewnia szczególną poufność i ochronę pozyskanych danych.

Większość danych o rolnictwie, statystyka musi zebrać u źródła, czyli pytając bezpośrednio użytkowników gospodarstw rolnych, którzy posiadają największą wiedzę i doświadczenie w tym zakresie. Statystyka zdaje sobie sprawę, że kilkakrotne w ciągu roku (szczególnie w przypadku dużych gospodarstw, mających znaczny wpływ na wyniki rolnictwa) udzielanie odpowiedzi na pytania zawarte w formularzach stanowi znaczne obciążenie dla respondentów. Mając to na uwadze, GUS prowadzi działania zmierzające do ograniczania tego obciążenia, przy jednoczesnym zachowaniu dobrej jakości danych. Na ile jest to możliwe statystyka pozyskuje dane ze źródeł administracyjnych oraz integruje badania statystyczne (kilka badań w tym samym czasie na jednym formularzu), tak aby zmniejszyć ilość kontaktów z respondentami w ciągu roku oraz wyeliminować sytuacje kiedy rolnik pytany jest dwa razy o te same dane.

Ważnym elementem działań usprawniających prowadzenie badań rolniczych było wprowadzenie formularza elektronicznego. Jest to aplikacja, która zapewnia sprawną rejestrację danych, poprzez m. in.: prowadzenie odpowiednimi „ścieżkami” wywiadu,

automatyczne wyliczanie sum i kontrolę logiczno-rachunkową, a jednocześnie umożliwia zapoznanie się z obowiązującymi w statystyce definicjami.

Formularz elektroniczny wykorzystywany jest do zbierania danych trzema metodami. Pierwsza z nich to Internet. Rolnik, w trakcie trwania danego badania, w dogodnym dla siebie czasie, może wypełnić formularz pobrany ze strony internetowej GUS (www.stat.gov.pl). W razie problemów zawsze może zadzwonić na bezpłatną Infolinię (800 800 800) i uzyskać niezbędną pomoc. Kolejna metoda, to pozyskanie danych od respondentów w trakcie wywiadu telefonicznego. Teleankieter dzwoni do rolnika, a uzyskane dane rejestruje w aplikacji, analogicznej jak udostępniona w Internecie. Trzecia metoda, to wywiad bezpośredni z rolnikiem. Metoda ta polega na wizycie w gospodarstwie rolnym ankietera statystycznego i zadawaniu pytań znajdujących się na formularzu. Odpowiedzi rejestrowane są w aplikacji zainstalowanej na tabletach.

Już niedługo (od 1 czerwca br.) rozpocznie się, w wylosowanych gospodarstwach rolnych, kolejne zintegrowane badanie rolnicze dotyczące produkcji roślinnej i zwierzęcej. Wzorem lat ubiegłych, rolnicy otrzymają list Prezesa GUS informujący o szczegółach prowadzonych badań (część respondentów mogła dostać taki list już w lutym br., jeśli zostali wylosowani do badania pogłównia świń). Jest to czas intensywnych prac w rolnictwie, jednak, jak co roku, statystycy liczą na zrozumienie ze strony rolników i apelują o poświęcenie czasu na przekazanie danych. Szczególnie zachęcamy do skorzystania z aplikacji internetowej i samodzielnego wypełnienia formularza, zwłaszcza, że zajmie to niewiele czasu.

Przypominamy, że wszystkie wyniki badań, w tym rolniczych, publikowane są na naszej stronie internetowej www.stat.gov.pl .

GUS, Departament Rolnictwa
Kursa Liliana
Kaczkowska Renata